

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2018. július 8-án.

Textus: Lukács evangéliuma 6. rész 37-38. verse: „Ne ítéldetek, és nem ítéltettek. Ne kárhoztassatok, és nem lesz kárhoztatásotok. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsáttatik. Adjatok, és adatik nektek: jó, megnyomott, megrázott, megtévezett mértékkel adnak öletekbe. Mert amilyen mértékkel ti mérték, olyan mértékkel mérnek viszonzásul nektek.”

Kedves Testvéreim!

Ez a felolvasott néhány mondat összefoglalja a Krisztust követő élet legfontosabb alapszabályait. Olyan magatartásformákról beszél nekünk Jézus, amiket ha megtartunk, akkor az életünk kiegyensúlyozott és boldog élet lesz.

Összefoglalóan mondhatom azt is, hogy nem kér mást Megváltónk, mint azt, hogy tartsunk mértéket mindenben. Ez pedig a legnehezebb dolog. Sokszor ugyanis jól esik kitárgyalni másokkal mindent, ami az életünkben rossz. Ilyenkor pedig nem gondolkodunk, hogy azzal ártunk-e másoknak, vagy ártunk-e magunknak. Nem jut eszünkbe minden egyes kimondott szó előtt, hogy azzal mások életét romboljuk-e. Egyszerűen csak beszélgetünk. Ezzel pedig önmagában semmi baj nincsen. A probléma akkor kezdődik, hogyha a kimondott szó másokat bánt. Ezzel kapcsolatban mondja Jézus, hogy legyünk mértéktartóak.

Miért? Azért, mert minden kimondott szónak következménye van. Annak is, hogyha másokról rosszat mondunk, akkor is, hogyha másoknak nem bocsátunk meg. Minden előbb, vagy utóbb visszaüt. Olyan ez, mint amikor elindítunk egy ingát, jó erővel meglökjük, egy ideig szép ügyesen kitérünk előle, de egy adott pillanatban, amikor nem figyelünk, akkor megüt minket, és ledönt a lábunkról. Ugyanaz fog történni velünk, mint amit mi tettünk másokkal.

Jézus szerint egyébként ugyanez igaz a pozitív dolgokkal kapcsolatban is, hogy amilyen mértékkel mérünk, nekünk is olyan mértékkel mérnek. Ha jót adunk, ha alázatosak és szerények vagyunk, hogyha figyelmesek vagyunk, akkor ugyanezt kapjuk vissza. Lehet, hogy nem azonnal, lehet, hogy nem azoktól, akikkel a jót tettük, de előbb-utóbb visszaérkezik a jó is hozzánk. Ezért nem mindegy, hogy miként használjuk a szavainkat és a lelkületünket egymás ellen.

Hogyan üt vissza az, amit mi teszünk? Nagyon sokszor nem földi körülmények között. Nagyon sokszor azt érzékeljük, hogy aki másokkal gonosz, aki mások életét megnyomorítja, az nyugodtan és kényelmesen élhet, mintha semmi nem történt volna. Azt is látjuk, hogy aki igazságtalanul bántott minket, sőt kifejezetten élvezte is, hogy megnyomoríthatja a lelkünket, azzal semmi nem történt. Krisztus tanítása szerint nem mindennek lesz azonnal földi következménye. Sőt, nagyon sok mindennek csak örök következménye van. Annak is, ha másokat megítélünk, annak is, ha másokat kárhoztatunk, és annak is, hogyha mások felé tartjuk a haragot és nem bocsátunk meg. Abban az esetben mi sem imádkozhatunk azért, hogy Isten bocsásson meg nekünk, akkor mi sem kérhetjük, hogy ne a bűneinket nézze, hanem Jézusért legyen irgalmas nekünk. Ha mi mások életét úgy nézzük, hogy mi az, amit elrontott, hogy mi volt az, ami nem volt megfelelő, akkor Isten is pontosan ugyanezt fogja tenni velünk is. Ezért fontos, hogy képesek legyünk a lelkünket visszatartani a vádaskodástól, a viszálykodástól.

Jézus ugyanis ebben a felolvasott szakaszban azt mondja el, hogy a többi emberrel kapcsolatos magatartásunkban miként jelenjen meg a mértéktartás. Itt pedig most nem a szeretetről, nem a békességről, nem a másik felé megnyilvánuló önzetlenségről van szó. Hanem mindarról, ami bántó, sértő, fájdalmas lehet a körülöttünk élőknek. Jézus három ilyen témakört említ. Az ítélezést, a kárhoztatást és a megbocsátást.

Nem tudom, hogy ki hogyan hallgatta ezt a három szót. Én azt értettem meg, hogy nem vagyok kivétel egyik alól sem. Nem mondhatom el azt, hogy soha nem vétettem ezekben. Igenis előfordult, hogy másokról rosszat állítottam, hogy másokat végérvényesen leírtam, hogy mások életének nem adtam meg a felszabadultságot, amit pedig meg kellett volna adnom. Ítékeztem, kárhoztattam, haragtartó maradtam.

Miről beszél itt Jézus? Arról, hogy aki ítéletet alkot, az valakiről elhatározta, hogy az milyen. Lehet, hogy valakivel egyszer-kétszer úgy találkoztunk éppen, hogy rossz napja volt. Ezek után ítéletet alkotunk, hogy ő nem kedves ember, soha egyetlen jó szót nem mondott nekünk. Úgy gondoljuk, hogy igazunk van, hiszen mi nem láttuk még soha kedvesnek. Lehet, hogy a saját szemszögünkben, és a saját ismereteink alapján igazunk van. Csak abban nincsen igazunk, hogy mi eldöntöttük, hogy ő milyen ember. Még akkor sincsen igazunk, hogyha kitűnő emberismerettel rendelkezünk. Még akkor sincsen igazunk, hogyha emlegetjük a közmondásunkat: „kutyából nem lesz szalonna”. Hívó ember számára ugyanis nincsen olyan, hogy megváltoztathatatlan ember.

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2018. július 8-án.

Jézus pontosan ezért figyelmeztet: ne ítélj, hogy Isten se ítéljen el téged. Múlt héten, amikor a hittanos tábor lezárására sor került, akkor elmondták a gyerekek, hogy Pál apostol milyen életet élt. Üldözte, börtönbe záratta, sőt meggyilkoltatta Jézus követőit. Nem egyszer, nem kétszer, hanem rendszeresen. Ezek után az ítéletalkotás teljesen jogos. Ez a Pál gonosz ember, aki Jézus békés követőit üldözi. Aztán közbelépett Jézus és teljesen felforgatta ennek az embernek az életét. Megváltoztatta. Az, akiről sokan azt gondolták, hogy gonosz ember, mégis elkezdett a szeretetről prédikálni, és a szeretetet megélni. Akkor milyen ember volt Pál? Addig, amíg Jézust nem ismerte meg, addig megváltásra szoruló ember volt, amikor pedig megismerte és személyesen találkozott vele, attól kezdve megváltott ember volt.

Ebből a szemszögből nézve egészen másként látszik minden. Nem emberi ítéletet hozunk, hanem egyszerű tényeket állapítunk meg. Van olyan emberi cselekedet, amiben semmi nincsen Istenből, és van olyan, amit teljességgel áthat Krisztus szeretete és jósága. Ezért vegyük nagyon komolyan azt, amit Jézus mond. „Ne ítélj, hogy ne ítéltess”. Egészen egyszerűen ne alkoss véleményt egyetlen emberről sem, mert az nem a te dolgod.

A második kifejezés sokkal keményebbnek látszik. Ne kárhoztass, hogy ne legyen kárhoztatásod. Ez a kifejezés az előzőhöz kapcsolódik. Annyival erősebb azonban, hogy az ítéletalkotásunk végleges, megváltoztathatatlan. Jogi nyelven azt mondhatnánk, hogy jogerős. Nem lehet módosítani rajta.

Milyen sokszor mondunk ki mi is általános és végleges ítéleteket. Akár nemzetiségekkel, népcsoportokkal kapcsolatban. Akár vallásokkal kapcsolatban. Akár olyan emberekkel kapcsolatban, akik tőlünk eltérő módon élnek. Ami nem fér bele a mi elképzeléseinkbe, azt már rögtön és lezártan elítéljük. Tele van az emberiség története ilyen kárhoztatásokkal. Amikor valakit azért ítélték el, mert egy népcsoporthoz, valláshoz, életmódhoz tartozott.

A XVI. században spanyol hódítók szállták meg az amerikai kontinenst. Ott éltek az őslakosok, az indiánok. Az odaérkező úgynevezett fehérek azt mondták, hogy annyival állnak ők az indiánok felett, mint az emberek a majmok felett. Egészen egyszerűen állatként tekintettek rájuk. Ez a kárhoztatás, amin nem lehet változtatni. Amikor nem egyes embereket ítélünk meg, hanem csoportokat vonunk végleges ítélet alá. Ugyanez történt a zsidókkal sok-sok évszázadon keresztül. Csak azért, mert szombaton tartották a nyugalom napját, mert nem ettek disznóhúst, mert különös szokásaik voltak, mert ők szedhettek kamatot és kereskedhettek, mert a tanulás és a műveltség fontos volt nekik, ezért kialakult a gyanakvás, majd a gyűlölet, végül a kirekesztés, a kárhoztatás. Megkülönböztető jelzés viselésével, kifejezetten zsidó-ellenes pusztítással, népirtással. Ne kárhoztass, hogy ne legyen kárhoztatásod.

Megjelent ugyanez a boszorkányokkal kapcsolatban. Amikor babonás emberek úgy gondolták, hogy betegségért, halálért, rossz termésért, vagy terméketlenségért lehet okolni másokat. Ha valaki ferde szemmel nézett rájuk, akkor kimondták, hogy ő boszorkány. Mennyi ártatlan ember életét oltották ki ezzel, mert létrehoztak egy kategóriát, amibe bele lehetett mindazokat erőltetni, akik egyébként nem illettek a sorba. Nem véletlenül iktatta törvénybe Könyves Kálmán magyar király, hogy boszorkányok már pedig nincsenek.

A sort pedig nagyon sokáig folytathatjuk. Ez a kárhoztatás történt a németekkel és a magyarokkal a második világháborút követően. Ezt látjuk a keresztyének életében sok helyen, vagy éppen a kisebbségben lévő más vallásúak életében. Azért gyűlölnék minket, azért próbálnak minket a pálya szélére tenni, mert valamilyen néphez, vagy valláshoz tartozunk. Gondoljuk csak végig, hogy mi vajon ezt nem tettük, vagy nem tesszük-e meg a mindennapokban másokkal? Ne kárhoztass, hogy ne legyen kárhoztatásod.

Az utolsó mértéktartó tanács így hangzik: bocsátsatok meg és nektek is megbocsáttatik. Mondhatjuk úgy is, hogy tegyétek egymás lelkét szabaddá, hogy a tietek is megszabaduljon. A megbocsátás hiánya ugyanis azt jelenti, hogy mások lelkén rajta tartjuk a terheket. Ha fizikai hasonlaltal akarok élni, akkor ez olyan, mint amikor valakire rádől egy oszlop, amit az illető nem tud magáról levenni. Mi vagyunk az egyedüliek, akik itt vagyunk, de mi nem megyünk oda és nem segítünk. Nem tesszük lehetővé, hogy a lelke megszabaduljon az önvád terhétől.

A megbocsátás elsősorban nem rólunk szól. Nagyon sokszor úgy gondoljuk, hogy ha bocsánatot adunk, akkor a saját nagylelkűségünknek adunk teret. Jézus azonban soha nem beszél erről. Nem mondja azt, hogy aki megbocsát, az a leginkább nagylelkű ezen a földön, hanem azt mondja, hogy aki megbocsát, az a másik lelkét is megszabadítja, de megszabadítja a saját lelkét is. Aki megbocsát, annak megbocsáttatik.

Kedves Testvéreim! Jézus tanácsai, kérései nem lehetetlenek. Azt a célt szolgálják, hogy a lelkünk sok tehertől megszabaduljon. Felszabadít minket arra, hogy ne a saját szemünkkel, gondolatainkkal és érzéseinkkel ítéljük meg mások életét és tetteit, hanem szeretettel és megbocsátással. Erre a lelkületre szabadítson fel minket a Mindenható Isten!

Amen!